

ПРОФІЛІЗАЦІЯ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ НА КУРСІ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Т.О.Лещенко

У своїй діяльності в напрямі профілізації контролю знань студентів із ділової української мови викладачі курсу українознавства керуються освітньо-професійними програмами спеціаліста за спеціальностями "Стоматологія", "Лікувальна справа" та "Педіатрія" (К., 2003), в яких указані такі освітні завдання предмета "Ділова українська мова": "Використовувати фахову нормативну лексику. Використовувати різні мовні засоби відповідно до сфери і мети висловлювання. Демонструвати культуру писемного та усного мовлення. Опрацьовувати наукові тексти, оформляти та складати ділові документи".

Курс "Ділова українська мова" завдяки багаторічній праці викладача над професійною лексикою повністю адаптований до профілю медичного вузу. Профілізований освітній матеріал акумульований у навчальному посібнику "Професійна мова медика", виданому в 2004 році з грифом ЦМК МОЗ України, автор - доц. Лещенко Т.О.

Ураховуючи специфіку медичних спеціальностей, студентам медичного і стоматологічного факультетів зокрема пропонуються такі теми: труднощі наголошення українських медичних термінів; пароніми в медичній лексиці; лексичні синоніми в медичній лексиці; апостроф у медичних термінах; подвоєння приголосних у медичних термінах; труднощі правопису префіксів у медичних термінах; правопис складних слів - медичних термінів; труднощі правопису різних частин мови в медичній лексиці; засоби милозвучності в медичній лексиці; типові помилки в культурі мовлення лікаря (русизми та мовні помилки в медичній лексиці; складні випадки перекладу в професійній мові медиків). Відповідно до цих тем складені тести й індивідуальні завдання, які студенти медичного факультету відповідно до умов навчання за Болонською системою виконують на кожному семінарському занятті, а студенти стоматологічного факультету - на 6 заняттях за семестр.

Лексичний матеріал для завдань відібраний відповідно до профілю медичного і стоматологічного факультетів. Особливість полягає і в тому, що це завдання індивідуальні: кожен із 30 студентів, присутніх на семінарському занятті, отримує своє завдання.

Усі види завдань для поточного контролю, з якими студенти працюють протягом семестру, введені й у білети для підсумкового модульного контролю для студентів 1 курсу медичного факультету, і в екзаменаційні білети для студентів 1 курсу стоматологічного факультету. Цим забезпечуються принципи послідовності й наступності в навчанні, а також вивчення матеріалу від простого до складного.

Реформа вищої освіти в Україні ставить перед викладачами вищої школи завдання щодо вдосконалення викладання російської мови для іноземних студентів. Метою вивчення цієї дисципліни є вдосконалення усного

мовлення студентів-іноземців у різних комунікативних сферах (розмовно-побутовій, суспільній, навчально-професійній, науковій). Для здійснення контролю за результативністю засвоєння навчального матеріалу на різних етапах навчання передбачається проведення контрольних робіт, які дозволяють перевірити ступінь сформованості мовленнєвих навичок і вмінь по етапах навчання в межах відібраного лексико-граматичного матеріалу на основі поставлених комунікативних завдань.

Для студентів-іноземців 1 курсу медичного факультету, які працюють в умовах переходу на нову систему навчання, розроблені відповідні форми контролю знань. Протягом навчального року студентам пропонуємо написання самостійних робіт. Вони охоплюють лексичний, граматичний, словотворчий аналіз.

Лексична робота передбачає правильне, в нормоване читання текстів професійного змісту, формування навичок дискусії по тексту, відповіді на поставлені запитання, вміння орієнтуватися в професійній термінології та ін.

Граматична робота передбачає як аудиторний, так і позааудиторний види діяльності. Студентам пропонується (після засвоєння теми) виконати граматичні вправи з метою засвоєння граматичного матеріалу. Для цього розроблені індивідуальні граматичні картки - завдання, спрямовані на:

а) закріплення раніше вивченого матеріалу; б) вправи на формування вмінь утворення різних частин мови; в) вміння складати словосполучення і фрази із пропонованих слів у даному контексті; г) формування вмінь вільно орієнтуватися в граматичних категоріях частин мови.

Словотворчі вправи спрямовані на те, щоб студенти вільно могли утворювати однокореневі слова різних частин мови і розуміти їхні значення.

У кінці кожного модуля студенти виконують підсумковий контроль, де передбачені всі вищезгадані види філологічних робіт.

У кінці 4 семестру студенти 1 курсу стоматологічного факультету - іноземні громадяни складатимуть екзамен із російської мови. Для екзамену складені екзаменаційні білети, відповідно профілізовані. Білети містять текстовий і граматичний матеріал. Студентам пропонуються текст для читання, питання до тексту, лексичний матеріал, граматичне завдання.

На екзамені студенти повинні показати свої вміння і навички володіння російською мовою, мовленнєвий рівень читання текстів, навички бесіди за текстом, орієнтування в медичній термінології, вміння виділити головне, граматичні та словотворчі навички.

Студенти-іноземці в процесі підготовки до екзамену забезпечуються необхідною навчально-методичною літературою. Кожному пропонується папка для роботи з текстом, до нього додаються питання, лексичний матеріал (опорні слова і словосполучення), граматичний мінімум і граматичні вправи.

Студенти-іноземці мають можливість готуватися до екзамену, займатися самопідготовкою в спеціально обладнаному тематичному кабінеті з російської мови, а вітчизняні студенти - в тематичному класі з української мови.

На 1 курсі медичного факультету для підсумкового модульного контролю знань і практичних навичок згідно з вимогами Болонської системи

навчання для студентів-іноземців розробляються завдання, які охоплюють:

1) правильне, орфоепічно унормоване читання текстів професійного змісту, наприклад: "Скелет и его функции", "Мышцы, мышечное чувство», «Сердечно-сосудистая система. Восстановление сосудов»;

2) питання до текстів, спрямовані на те, щоб студенти могли засвоїти їхнє змістове наповнення, вільно відтворити фрагменти тексту під час бесіди з викладачем і під час ділової гри один з одним (діалог);

3) граматичні завдання, спрямовані на:

а) закріплення раніше вивченого матеріалу;

б) словотворчу роботу;

в) підбір синонімічних та антонімічних виразів;

г) формування умінь студентів вільно утворювати від заданих слів різні частини мови, складати з ними речення;

д) формування вміння визначення відмінностей значень слів;

е) формування вміння вільно орієнтуватися в граматичних категоріях частин мови.

Тексти, які використовуються для поточного та підсумкового контролю знань, мають медичний зміст або взяті зі спеціальної літератури з анатомії, гістології, фізіології, історії медицини, з навчальної літератури зі стоматології (для студентів стоматологічного факультету). На заняттях також використовуються тексти, які містять наукові та науково-популярні статті провідних учених (вітчизняних і зарубіжних), об'єднані за темами. Вони ознайомлюють студентів-майбутніх лікарів із новітніми досягненнями вітчизняної та зарубіжної медичної науки і практики, з проблемами довкілля, деякими питаннями медичної етики й деонтології.

Переконані, що профілізація поточного і підсумкового (модульного та екзаменаційного) контролю знань студентів з української та російської (для іноземних студентів) мов сприятиме підвищенню ефективності навчання.